

NEVINOST, ZNANJE I RADOZNALOST
OSHO

Biblioteka
BUĐENJE

OSHO

NEVINOST, ZNANJE I RADOZNALOST

Gde je nestala moja dečja radoznalost?

Leo commerce
Beograd, 2012

Naziv originala:
INNOCENCE, KNOWLEDGE, AND WONDER – OSHO

Naziv knjige:
NEVINOST, ZNANJE I RADOZNALOST – OSHO
Copyright © 2011 by Osho International Foundation, Switzerland

Copyright © 2012 za Srbiju Leo commerce, Beograd

OSHO je registrovani zaštitni znak Osho međunarodne organizacije, www.osho.com.
Materijal korišćen u ovoj knjizi preuzet je iz različitih predavanja i predstavlja odgovore koje je Osho davao na pitanja publike. Sva Oshova predavanja su u potpunosti pretočena u knjige, a dostupna su i u originalnom audio-zapisu. Audio-zapise i kompletnu arhivu tekstova možete naći u onlajn Osho biblioteci na adresi www.osho.com.

Urednik:
Slađana Perišić

Prevod:
Ivana Cvetković

Lektura i korektura:
Bosiljka Delić

Prelom i korice:
Pintor Project

Za izdavača:
Nenad i Slađana Perišić

Izdavač:
ID Leo commerce, Beograd

Plasman:
ID Leo commerce, Beograd
Mihajla Bandura 36

011/375-2625; 011/375-2626; 011/375-2627; 063/517-874

E-mail: nesaperisic@gmail.com
info@leo.rs
www.leo.rs

Štampa:
Neografia – Bački Petrovac

Tiraž: 1000

ISBN 978-86-7950-159-2

OSHO je registrovani zaštitni znak Osho International Foundation,

www.osho.com

Sadržaj

Predgovor	7
1 Radoznale oči	17
2 Srca i umovi	40
3 Znanje nije isto što i spoznaja	69
4 Odgovori su opasni	93
5 Stare navike teško umiru	115
6 Kao dete	141
O autoru	165
Osho međunarodni centar za meditaciju	167
Više informacija	169

Predgovor

Pre svega, dozvolite mi da objasnim koliko vrsta budala postoji.

Prvi tip su oni koji ne znaju i nisu svesni sopstvenog neznanja – obične budale.

Drugoj vrsti pripadaju oni koji ne znaju, ali misle da znaju – kompleksne budale, učene budale.

Treći tip čine oni koji znaju da ne znaju – blagoslovene budale.

Svi se rađaju kao obične budale – u pravom smislu značenja reči *glupak*. Svako dete je obična budala. Dete nije svesno sopstvenog neznanja. Još nije postalo svesno mogućnosti saznanja. O tome govori hrišćanska parabola o Adamu i Evi. Bog im je rekao: „Nemojte jesti sa drveta saznanja.“ Pre tog nesrećnog slučaja, kada su jeli sa drveta saznanja, Adam i Eva bili su obične budale. Ništa nisu znali. Naravno, bili su neverovatno zadovoljni jer je teško biti nezadovoljan ako živite u neznanju. Nezadovoljstvo mora da se vežba; mora da se postigne; za nezadovoljstvo je potreban razvoj. Ne možete stvoriti pakao bez znanja – kako možete stvoriti pakao bez znanja?

Adam i Eva bili su kao deca. Svaki put kad se rodi dete, rodi se Adam. Adam živi nekoliko godina – najviše četiri godine. Svakim danom taj broj se smanjuje. Živi u raj u jer ne zna kako da

stvari tugu. Veruje životu, uživa u sitnicama kao što rade kamičci na plaži ili školjke. Sakuplja ih kao da je našao blago. Obični kamenčići blistaju kao *Kobinor*. Sve ga oduševljava – kapi rose na jutarnjem suncu, zvezdano nebo, mesec, cveće, leptiri, sve.

Zatim, malo-pomalo, uči: leptir je samo leptir, cvet je samo cvet. Nema tu mnogo nauke. Pamti imena: ovo je ruža, ono je bela rada, ovo je lala, a ono lotos. Malo-pomalo, imena postaju prepreke. Što više uči, sve je dalje od suštine života. Postaje štreber. Živi glavom, a ne celim bićem. Upravo to znači pad. Jeo je sa drveta saznanja.

Svako dete mora da jede sa drveta saznanja. Svako dete je toliko jednostavno da, vremenom, mora postati kompleksno – to je sastavni deo odrastanja. Svako dete prelazi put od obične budale do kompleksne budale. Razlikujemo nekoliko stupnjeva kompleksnih budala – neki ostanu na nivou srednje škole, neki se zadrže na nivou diplomaca, neki postanu postdiplomci ili doktori nauka. Sve su to stupnjevi razvoja kompleksnih budala. Svako dete mora da okusi spoznaju jer je iskušenje znanja preveliko. Sve što je nepoznato može biti opasno. Mora da sazna jer će znanjem moći da se izbori s tim. Kako ćemo se izboriti bez znanja? Svako dete predodređeno je da nauči.

Prva vrsta budale, neizbežno, mora da postane druga vrsta budale. Druga vrsta budale može, ali i ne mora, evoluirati u treći tip budale. Treći tip budale razvija se samo kad drugi tip postane preopterećen znanjem – kad ima previše znanja, kad se sav pretvori u glavu, kad izgubi svu osećajnost, svest, sav život. Čovek postaje teorija, natpis, dogma, a u njegovom umu kovitlaju se reči. Jednog dana, ako se ta osoba osvesti, shvata da mora odbaciti sve što je dotad saznala. Tada postaje treći tip budale – blagoslovena budala. Doživljava drugo detinjstvo. Ponovo postaje dete.

Setite se Isusovih reči: „...ako se ne povratite i ne budete kao djeca, nećete ući u carstvo nebesko.“¹ Ne zaboravite, kaže „kao

1 Matej 18:3. (Prim. prev.)

deca“, a ne „deca“. Reč „kao“ veoma je važna. Označava one koji su poput dece, ali nisu više deca. Deca su sveci, ali samo zato što još nisu osetila iskušenje. Njihova svetost veoma je jednostavna; ne vredi mnogo jer je nisu sami zaradili, nisu se borili za nju, nikad ih ništa nije stavilo na muke iskušenja.

Iskušenja dolaze pre ili kasnije. Pojaviće se hiljadu i jedno iskušenje i odvući će dete u raznim smerovima. Ne kažem da dete ne treba da pođe za iskušenjima – ako se bude opiralo, ako bude sprečavalo ili ograničavalo sebe, zauvek će ostati prvi tip budale. Neće ući u Isusovo carstvo, neće okusiti Muhamedov raj, ne. Ostaće neznalica. Neznanje je samo vrsta potiskivanja, a ne oslobađanje od tereta. Prvo mora da dostigne određeni stupanj znanja, prvo mora da zgreši jer tek posle toga može da okusi spoznaju, da odbije poslušnost Bogu i da krene u divljinu sveta, doživi sopstveni ego samo da bi jednoga dana mogao da ga se odrekne.

Neće se svi odreći ega. Sva deca pređu s prvog stupnja ludosti na drugi, a samo blagosloveni dostignu treći stupanj – zato se i nazivaju blagoslovenim budalama.

Blagoslovena budala dostigla je najviši nivo spoznaje jer zna da je znanje jalovo, znanje je prepreka za spoznaju. Blagoslovene budale odriču se znanja i dostižu spoznaju. Jednostavno im se pročiste pogledi. U njihovim očima nema teorija i pomisli. Njihovi umovi nisu umovi, već čista inteligencija. Mozgovi im nisu zakrčeni đubretom. Mozgovi im nisu zakrčeni pozajmljenim znanjem. Jednostavno su svesni. Oni su plamen svesti.

Tertulijan je podelio znanje na dve kategorije: znanje neznalica – takvo znanje ima drugi tip budala. Učenjak zna, ali ipak nema spoznaju jer nije saznao putem sopstvenog iskustva. Slušao je, zapamtio: učenjak je samo papagaj, u najboljem slučaju – računar. Tertulijan kaže da ova vrsta znanja nije pravo znanje, već neznanje upakovano tako da izgleda kao znanje, prurušeno neznanje. U stvari, to je pad, pad niže od dečje nevinosti. To je iskvarenost. Iskvareno stanje uma. Lukavost, pamet, iskvarenost.

Druga vrsta znanja, prema Tertulijanovim rečima, naziva se „svesno neznanje“. Postiže se kad osoba odbaci sva znanja i pogleda pravo u suštinu života, bez predrasuda; kad sagleda stvarnost, bez ikakvog predznanja, kad se suoči s realnošću u svom raskošnom sjaju. Čovek samo pogleda realnost i kaže: „Ne znam.“ O tom detetu govorio je Isus – nije to pravo dete, već čovek koji podseća na dete.

I ja kažem: „Blagoslovene su budale jer će naslediti blagodati života.“

Prvi tip budale automatski prelazi u drugi tip, ali drugi tip ne postaje uvek treći. Skok sa drugog na treći stupanj mora biti svestan čin odluke – *sanjas*. Odlučite da imate dovoljno znanja i poželite da ponovo postanete neznalica, poželite da opet budete kao dete, da se ponovo rodite. Ja sam babica. Pomoći ću vam da postanete budale. Zapamtite: ako ne dosegnete treći stupanj, protraćili ste život.

Adam je odbio da poslušá Boga. Svaki Adam mora da odbije poslušnost. Izgubio je milost. Svaki Adam mora da padne. Jeo je plod sa drveta spoznaje. Svaki Adam mora da stekne znanje – to je prirodan proces. Palo mi je na pamet stotine parabola, ali nijedna nije tako dobra kao ova o Adamovom padu. To je najpregnantnija priča svih vremena. Neprekidno se vraćam mnogim njenim značenjima zahvaljujući kojima svaki put otkrivam neki novi smisao.

Kad se Adam pretvorio u Hrista, postao je treći tip budale – blagoslovena budala. Sve što je Adam uradio, Hrist je poništio. Sve je vratio na početno stanje – u doba nevinosti.

Rabini, religiozni ljudi, sveštenici hrama u Jerusalimu, bili su samo učene budale. Nisu mogli da podnesu Isusa. Morali su da ga ubiju jer im je bilo neprijatno u njegovom prisustvu. Samo njegovo postojanje predstavljalo je vrhunac mira, ljubavi, saosećanja i svetlosti. Sve učene budale odmah su shvatile da se svrha njihovog postojanja dovodi u pitanje. Ako taj čovek poživi, svi će uvideti njihovu glupost. Morali su da ga se reše da bi ponovo postali najobrazovaniji u svojoj zajednici.

Učeni ljudi ubili su Sokrata. Neki drugi učeni ljudi ubili su Mansura. Kad god se pojavi neko ko pripada trećem tipu, nastaje problem u svetu. Svi učenjaci se ujedine – posao im je ugrožen. Ovaj čovek tvrdi da je njihovo celokupno znanje koještarija. Duboko u svojim srcima i sami se slažu s tim. Nikakvo dobro im znanje nije donelo – ni prosvetljenje, ni blagoslov. Isti su kakvi su oduvek bili – znanje im nije dotaklo srca, nisu doživeli preobražaj. Duboko u srcima, svesni su toga; zato im je još nelagodnije. Hoće da unište nevine ljude jer su u poređenju s njima oni sami niko i ništa. Bez Isusa bili su visoki sveštenici u hramu. Čim se Isus pojavio, pokazao im je da su ništarije. Uz Isusa su osećali prisustvo Boga, a pored Boga njihovo prisustvo bilo je beznačajno, lišeno slave i pompe.

Samo hrabri odvaže se na skok od drugog do trećeg tipa. Ogroman je to prelazak. Religija je samo za hrabre, u stvari, za neustrašive. Nije za kukavice.

Anegdota...

Jednog starijeg čoveka, ljubitelja dobre kapljice, inače učenog i dovitljivog, izvedu pred sud.

„Optuženi ste za pijanstvo i uzemiravanje javnog reda i mira“, *prasnulo je sudija.*

„Šta imate da kažete u sopstvenu odbranu?“

„Čovekova nečovečnost prema čoveku upropastila je stotine i hiljade“, *počeo je optuženi svoj visokoparni govor.*

„Nisam tako nizak kao Po, tako bezočan kao Bajron, tako nezahvalan kao Kits, tako neumeren kao Berns, takva kukavica kao Tenison, tako vulgaran kao Šekspir, pa...“

„Dosta!“, *prekine ga sudija.*

„Devedeset dana pritvora i, pozorniče, zabeležite ova imena, pa pohapsite i njih. Sve je to isti ološ!“

Sudija pripada prvom tipu budala, a optuženi drugom. Većina ljudi čine upravo ova dva tipa. Treći tip, poput Isusa i Bude, veoma je redak.

Indijska reč za budalu je „budu“. Potiče od reči Buda. Kad se Buda odrekao kraljevstva i otišao sa svojim sledbenicima, mnogi su govorili: „Nemoj biti *budu*, nemoj biti budala. Nemoj da ideš za ovim čovekom!“ Ljudi su nazivali njegove učenike „budu“. On je budala, *budu*, jer se odrekao kraljevstva. Ko bi se, normalan, odrekao kraljevstva? Ljudi žude za kraljevstvom, a on ga se odrekao – sigurno je budala.

Treći tip veoma je redak. Ipak, može se sresti. Ako ste dovoljno radoznali, skoćićete. Budale koje ubrajamo u drugi tip nisu toliko odvažne. Oni skupljaju mrvice znanja ovde i onde. Nema ju toliko hrabrosti, pa moraju da pozajmljuju znanje. Jevtinije je tako. Mogu da kupe i na veliko.

Ako zaista hoćete da se sretnete sa stvarnošću, put je strm. Traži potpuno žrtvovanje. Drugi tip budala usuđuje se da kroči samo do određene granice. Ako može jevtino da se ogrebe o neko znanje – u redu, ako ne – odustaje.

Budite hrabri. Ako niste zaista hrabri, nikad nećete postati treći tip – blagoslovena budala.

Niko ne ostaje ceo život na nivou prvog stupnja. To stanje je samo teoretsko. Svako mora da ga preraste, više ili manje, razlika je samo u kvantitetu, ali ne i u kvalitetu. Većinu možemo svrstati u drugu kategoriju. Ako ste i sami u drugoj grupi, ako ste deo inteligencije, zapamtite: Nikad nije kasno za učenje. Imate dovoljno znanja, sad treba da se učite spoznaji. Znanje magli um kao prašina koja pada na ogledalo. Znanje nije spoznaja – spoznaja je potpuno drugačija, sa drugačijim ukusom. Ima ukus učenja.

Objasniću vam razliku. Znanje podrazumeva sakupljanje podataka, iskustava, kategorizacija i pamćenje. Učenje znači da ne sakupljate ništa – samo gledate ono što vam se odvija pred očima. Učenje je otvorenost uma. Što više znate, više se zatvarate jer ne možete da prenebregnete svoje znanje – uvek vam se ispreči na putu. Ako me sada slušate, a pripadate grupi učenih ljudi, nećete me slušati otvoreno, jednostavno. Ne slušate me. Dok govorim, vi razmišljate, procenjujete, osuđujete – nema dijaloga,

već samo debate. Izgledate mirno, ali uopšte niste smireni, znanje vam se kovitla u glavi. Uništava sve moje reči, izvrće ih. Ono što vama dopire do mozga nema veze s mojim stvarnim rečima. Do vas dopire samo ono što je prošlo kroz filter znanja.

Um koji je spreman da uči pažljivo sluša, bez ikakvih primesa iz prošlosti, otvoren je i predstavlja ogledalo koje odražava sve, šta god to bilo. Ako počnete da učite, saznacete. Saznanje će vam pomoći da shvatite da ništa ne znate. Osoba koja spozna stvarnost, postaje svesna sopstvenog neznanja – zna da ništa ne zna. Neznanje je samo promena, mutacija, revolucija.

Slobodno preskočite sa drugog stupnja na treći i postanite blagoslovena budala. Blagosiljam blagoslovene budale.

**NEVINOST, ZNANJE
I RADOZNALOST**